

Nógrádi György: Európa kihullott az élvonalból

2025 október 14. Flag

Szöveg méret

90

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Értékelés kiválasztása
Még nincs értékelve

Mérték

Kemény vélemény! - Olvassák el!

A modern történelemben a globalizáció az esetek jelentős hányadában jólétet teremtett. Ugyanakkor megjelent a

stratégiai függőség is. Ettől az országok nagy része nem tudta önmagát mentesíteni.

Ez igaz az energiabiztonságra, ahol látjuk, hogy az Északi Áramlat gázvezeték felrobbantása milyen hatással volt Európa energiaellátására. Igaz a szállítási láncok kérdésére, hiszen a jemeni húszik hajók elleni támadásai megbénították a Szezi-csatornát, a világkereskedelem egyik legfontosabb útvonalát. Egyidejűleg Egyiptom két fő bevételi forrását, a turizmust és a csatornából származó összegeket oly mértékben lecsökkentették, hogy a költségvetés az összeomlás szélére került.

Ezek a viták az energia és a szállítási láncok biztonságáról a múlt század közepe óta folytak. Az 1973-as közel-keleti háború elvezetett az első olajválsághoz és megmutatta, hogy egy politikai válságnak, háborúnak milyen drámai hatása van a világkereskedelemre.

Az olajárak megnégyszereződtek, és ez általános recesszióhoz vezetett. Egyben jelezték, hogy a nyitott nyugati nemzetgazdaságok – beleértve a nagyhatalmakat is – milyen könnyen sebezhetők. Például 2021-ben egy egyszeri baleset – egy óriáshajó zátonyra futott és keresztbe fordult a Szezi-csatornában, ezzel napokra eltorlaszolva a forgalmat – képes volt világ gazdasági krízist okozni.

Összegezve:

a globalizáció az esetek jelentős részében jólétet teremtett, de növelte a rizikót és az egyoldalú függőséget is. Sok állam – nem csupán a diktatúrák és az instabil államok – a nyomásgyakorlás eszközeként használja ki a gazdasági gyengeségeket.

A Nyugat alapvető célja kell hogy legyen az a képesség, hogy sikeresen tudjon az ilyen zsarolási kísérletek ellen fellépni. A politikai döntéseknél nem csupán a rövid távú gazdasági érdekeket, de a hosszú távú biztonságpolitikai célokat is figyelembe kell venni.

Új elem a klímapolitika megnövekedett szerepe is. Ez mára már globális biztonságpolitikai kihívást is jelent. Rossz kezelése a társadalmi, a politikai és a gazdasági stabilitást is veszélyeztetheti. Mára már az is köztudott, hogy a klímakérdés helytelen felfogása és kezelése globális hatással járhat, és olyan visszafordíthatatlan változásokat okozhat, amelyek a Föld egészére kihatással lesznek.

A klímaváltozás korunk egyik legjelentősebb fenyegetettségét jelenti. Az ellene történő sikeres fellépés csak nemzetközi együttműködéssel lehetséges. Ilyen a szén-dioxid felhasználásának a visszaszorítása és sok egyéb kérdés. Ennek eredményes eléréséhez a gondolkodás megváltozása is szükséges. Napjainkra ezek a kérdések ugyanúgy a biztonságpolitika részét képviselik, mint a katonai biztonság.

A világ gyakran elfelejti, hogy az USA stratégiájában Ázsia fontosabb szerepet játszik, mint Európa. Ez évtizedek óta így van. A térség két kulcsállama India és Kína. India számára a fő probléma, hogy két ellenséges nukleáris hatalommal szomszédos, Kínával és Pakisztánnal. Afganisztán, Banglades, Pakisztán, Mianmar kiszámíthatatlan biztonsági problémákat jelentenek.

Az indiai–kínai kapcsolatokat a tárgyalás és az ellenségeskedés egyaránt meghatározza. Ez még akkor is igaz, ha a két ország a BRICS-ben együtt van és valóban sok a közös érdekük. India mai politikáját is befolyásolják Nehru későbbi miniszterelnök 1946-ban, egy évvel a függetlenség előtt mondott szavai:

Célunk, hogy távol tartsuk magunkat a különböző csoportok hatalmi harcától, amennyire csak lehetséges, amelyek egymás elleni harca a múltban világháborúhoz vezetett és a jövőben még nagyobb katasztrófát okozhat.

Az indiai–kínai feszültséggel együtt is a két ország külkereskedelme az elmúlt évben 135 milliárd dollárt tett ki. India a hidegháború évtizedeiben, majd az azt követő időkben is sikeresen képviselte az el nem kötelezettek politikáját. Megtartotta stratégiai autonómiáját, melynek lényege, hogy elkerülje az államközi konfliktusokat, választ tudjon adni a klímaváltozás kérdéseire és a globális kihívásokra.

A stratégiai autonómia India számára azt jelenti, hogy a világ minden részével jó kapcsolat kialakítására törekszik, ez igaz az USA-ra és Oroszországra is. Fegyvereinek többségét az amerikai nyomás ellenére továbbra is Oroszországtól veszi meg. India az egyik haszonélvezője a Nyugat és Oroszország közötti ellentéteknek.

Megveszi az olcsó orosz nyersanyagot, feldolgozza, és mint indiai terméket adja el Európának. Belgium ilyen nyersanyagot ad tovább Németországnak. Az, hogy ennek mi értelme van és ki mennyit keres rajta, egy másik kérdés.

Kína egyidejűleg jelent kihívást és lehetőséget is. Kína számára egyértelmű, hogy a világ mély ipari recesszióban van. Ez elsősorban az Európai Unióra igaz, miközben Kína gőzerővel növeli termelési képességeit.

Kína úgy támogatja saját iparát, hogy az abszolút fölényét biztosítsa, illetve fenntartsa számos területen. Ilyen az autóipar is. Ezt a célt szolgálják a kínai dömpingárak is.

Az EU nehéz helyzetben van. Miután amerikai nyomásra gyakorlatilag megszakította a gazdasági kapcsolatokat Oroszországgal, és a tagállamok a nyersanyagot sokkal drágábban tudják beszerezni, hasonló amerikai nyomás jött a Kínával való kapcsolatok befagyasztására. Ezt eddig Brüsszel nem tudta keresztülvinni. Ez nem változtat azon a tényen, hogy Kína agresszív gazdaságpolitikája alapvetően európai érdekeket veszélyeztet.

Kína számára Európa fontos gazdasági partner, de a fő politikai partnere Oroszország. Amikor Kaja Kallas, az EU külpolitikai főképviseleje arra kérte a kínai külügyminisztert, hogy ne támogassák Oroszországot, a válasz határozott és nyers elutasítás volt.

Egy orosz vereség után ugyanis a Nyugat felsorakozna Kína ellen, amit Pekingnek el kell kerülnie. Egyértelmű állásfoglalás volt.

Európának a siker reményéhez egységes, kidolgozott közös politikát kellene kialakítania Kínával. Európa azonban nehezen tudja feldolgozni, hogy nem globális játékos. Jó ideje nem az. Hátránya az USA-val, Kínával és Oroszországgal szemben – más-más területeken – behozhatatlannak tűnik.

Nógrádi György

A szerző biztonságpolitikai szakértő

www.magyarnemzet.hu

Ajánló
